

Věc: posudek vedoucího bakalářské práce Markéty Jindřichové *Žert Srovnání literární předlohy a filmu z hlediska narace a filmové řeči*

Autor posudku: Jakub Češka Ph.D.

Jak již napovídá název práce, autorka hodlá ohledávat meze a možnosti přepisu románu do filmu na konkrétním materiálu Kunderova *Žertu*. Teoretickým rámcem je jí naratologie, sémiotika a okrajově také teorie médií (McLuhan). Ve svém výkladu načrtne kontext české nové vlny, recepci Kunderových románů a tematickou analýzu. Práci dělí do čtyř centrálních kapitol (médiá, srovnání, film, motivy a tropy). Těžiště analýzy leží ve srovnání formálních prostředků románu a filmu, jako i v tom, nakolik se vepisují do jejich významové osnovy. Základní teoretickou literaturu autorka zvládla, někdy jsou však její charakteristiky zjednodušující, metaforické. Např. na s. 3 píše, že: „Román vypráví autor, který ovlivňuje to, co se dozvíme, zatímco v obraze filmu můžeme vidět mnohem víc, než režisér zamýšlel.“ Avšak pozice autora jako i přítomnost jeho vůle v románu je problematická. Navíc není zřejmé, co autorka míní autorským subjektem: psychofyzickou osobnost autora, funkci v diskursivním poli narace? Román nevypráví autor, ale vypravěč. Sice lze porozumět tomu, co autorka hodlá říci, avšak i v tomto ohledu nemá autor (jako zakládající subjektivita románu) plně v ruce význam vyprávění. Jednoduše řečeno, významová potencialita textu přesahuje záměr autora. Problematické je též tvrzení, že filmový obraz ukazuje konkrétní realitu, neboť ta je již (zjednodušeně řečeno) proměněna ve znaky. Jakou by pak měl význam výběr záběru, ve kterém je silně přítomný konotační ráz – např. na s. 23 autorka popisuje záběry, které rychleji než zdoluhavější popisy v románu evokují význam omšelosti. K otázce přítomnosti autora v románovém díle dále čteme, že v knize máme silnější povědomí o autorovi. (s. 4) Svrchovanost autorství však byla ve francouzském strukturalismu odsunuta stranou.

Nezřetelná je autorčina teze o románu, který popisuje svět na s. 6. Nepřesné je vyjádření, že *Žert* zabírá období padesátých let (s. 6), neboť zabírá období širší, od konce čtyřicátých let až do poloviny let šedesátých. Nepřesný je popis symbolu na s. 10.

Kromě dílčích nepřesností provádí však autorka srovnání korektně a snaží se držet teoretického rámce.

Není mi jasné, proč Helena je nejvíc koherentní postavou románu? (s. 17)

Autorka používá označení trojdimenzionální struktura románu (čas-prostor-postava) (s. 23), převzala ono označení z literatury, pokud ano, ze které? Co tímto označením míní?

Někde autorce vypadnou odkazy na literaturu, např. na s. 36.

V závěru práce to do jisté míry vypadá, že autorka poměřuje filmové zpracování ústředními motivy románu, avšak určení stěžejních motivů je dílem interpretace. Poměřovat filmové zpracování literární interpretací je trochu komplikované.

Kromě těchto dílčích poznámek, které mají být chápány jako podnět k diskusi, je srovnání provedeno náležitě, základní autorčino zjištění, že ve filmu dochází k redukci původně polyfonního románového světa, neboť je filmový svět *Žertu* osvětlován Ludvíkem. Tato teze je velmi přesvědčivě doložena.

Navrhuji práci hodnotit velmi dobře 36 body.

Jakub Češka Ph.D.